

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2010-09-16
Meddelad i
Linköping

Mål nr
5427-10
Rotel 7

SÖKANDE

Via Travel AB, 556262-9716
Box 2211
403 14 Göteborg

MOTPART

1. Kriminalvården
601 80 Norrköping

2. Migrationsverket
601 70 Norrköping

3. Sjöfartsverket
601 78 Norrköping

4. SMHI
601 76 Norrköping

5. Transportstyrelsen
Vikboplan 7
601 73 Norrköping

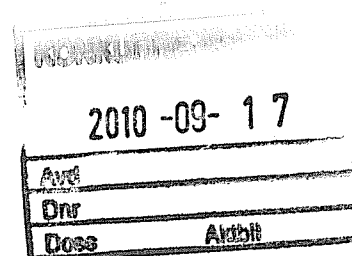
Ombud för 1, 3, 4 och 5:
Migrationsverket
601 70 Norrköping

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och beslutar att upphandlingen ska göras om.

YRKANDE M.M.

Migrationsverket genomför en samordnad upphandling av resebyråtjänster för Migrationsverket, Kriminalvården, Sjöfartsverket, SMHI och Transportstyrelsen, dnr 22-2010-9908 (härefter verken).

Via Travel (härefter bolaget) anför att kravet under 6.2.6 Kompetens, personal i kravspecifikationen, ska anses vara ett orimligt krav och yrkar att upphandlingen i första hand ska rättas och i andra hand göras om. Vidare yrkar bolaget att anbudstiden ska förlängas till tre veckor efter att förvaltningsrätten meddelat dom.

Verken bestrider bolagets yrkande. Till grund för bestridandet åberopas att de fel som bolaget gjort gällande, inte föreligger och att verken inte har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag.

Förvaltningsrätten beslutade den 15 juni 2010 att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Lagtext m.m.

Av 1 kap 9 § LOU framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap 2 § LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, skall rätten besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. – Rätten får omedelbart besluta att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats. Rätten får dock låta bli att fatta ett sådant interimistiskt beslut,

om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

Utredning

Av *anbudsförfrågan s. 3 och 7* framgår bl.a. följande.

”Syftet med upphandlingen är att tillgodose verkens behov av resebyråttjänster för tjänste-, återvändande- och klientresor inom Sverige och utomlands.”

”Separata ramavtal kommer att tecknas för respektive Verk. Samtliga avtalsvillkor ska vara lika för ovan angivna Verk förutom vissa specifika krav för återvändande- och klientresor.”

”Migrationsverket (återvändanderesor) och Kriminalvårdens transporttjänst (klientresor) kan komma att upphandla specifika resor separat under avtalsperioden.”

Av *kravspecifikationen 6.2.6. Kompetens, personal*, framgår följande.

”Anbudsgivaren ska inneha dokumenterade resurser, kompetens och erfarenhet att bedriva resebyråverksamhet samt tillhandahålla för uppdraget särskilt dedikerad personal som innehar TRAC-kompetens eller likvärdig utbildning samt ha minst tre (3) års erfarenhet av kvalificerat resebyråarbete. Personalen ska behärska svenska i tal och skrift samt skriva och tala engelska för affärsbruk.

Anbudsgivarens personal ska, efter tecknat avtal, omgående sätta sig in i och skaffa sig god kunskap om Verkens egna leverantörsavtal, resepolicy/regler, priser, administrativa rutiner och bokningssätt.

För Migrationsverkets och Transporttjänstens återvändande- och klientresor förekommer regelbundet resebeställningar till länder och världsdelar i enlighet med verkens redovisade resefrekvens, se anbudsinbjudan punkt 2.1.

Minst tre (3) personer ska, förutom kravet ovan på TRAC-kompetens eller likvärdig utbildning, 3-års erfarenhet av kvalificerat resebyråarbete, även ha mycket god erfarenhet av de speciella arbetsmoment som krävs vid bokning av Migrationsverkets och Transporttjänstens resor, se bilaga 6.

Den personal som bokar dessa resor ska kunna boka Migrationsverkets och Transporttjänstens resor från första avtalsdag (gäller även 24-timmarsservice).

Anbudsgivaren ska bifoga en förteckning över offererad namngiven personal samt bifoga CV (detta gäller för all personal). Av förteckningen ska framgå personalens namn, utbildning och erfarenhet av resebyråbranschen och för minst 3 av dessa personer ska även redovisas förslag till lösningar för de tjänstebehov som efterfrågas för de speciella arbetsmoment som krävs vid bokning av återvändande- och klientresor.”

Av *bilaga 6* framgår följande.

Migrationsverkets & Kriminalvårdens transporttjänst verkställighetsresor

Migrationsverket

Migrationsverket har sedan den 1 januari 1999 huvudansvaret för att verkställa av- och utvisningsbeslut från Sverige. Undantaget utvisningar pga kriminella handlingar som fastställts av svensk domstol - i dessa fall är polisen ansvarig myndighet. Migrationsverket har också möjlighet att överlämna ansvaret för att verkställa av- eller utvisningsbeslut till polisen, för i de fall utlänningsen håller sig undan eller om Migrationsverket anser att tvång är nödvändigt för att beslut ska kunna verkställas, exempelvis pga våldsamhet eller att vederbörande vägrar att följa beslutet. Migrationsverket har ingen rätt att använda tvång, utan verkställer bara beslut där utlänningsen själv medverkar till att återvända.

En utlänningsen som ansöker om uppehållstillstånd i Sverige kan, förutom att utvisas till sitt hemland, även avvisas i enlighet med Dublinförordningen. Dublinförordningen innebär att en person som reser in i ett Schengenland ska få sin ansökan prövad av det landet som han/hon först ankommer till och/eller ansöker om uppehållstillstånd i. Därför avvisas utlänningsen även till länder inom Europa. Ett avvisningsbeslut föregås alltid av en korrespondens, där staten till vilken Sverige ställts sin förfrågan alltid måste godkänna att man tar tillbaka utlänningsen innan ett beslut kan fattas. En stor del av Migrationsverkets verkställighetsresor sker därmed inom Schengenområdet. Majoriteten av de återvändanderesor som genomförs har dock en slutdestination utom Schengen.

Alla Migrationsverkets återvändanderesor beställs genom en centralt placerad funktion, som är kontaktytan gentemot resebyrån. I nuläget består denna funktion av 4 handläggare hanterar samt en expert.

Kriminalvårdens transporttjänst

Transporttjänsten är en integrerad del av Kriminalvårdens samlade verksamhet. Sedan år 1994 har transporttjänsten haft inriktning och verksamhet mot inrikes fjärrtransporter och utlandstransporter. Kriminalvården utför transporter såväl inom den egna organisationen som åt vissa andra myndigheter.

Förutom internt initierad verksamhet finns den extert initierade, d.v.s. den verksamhet som är konsekvenser av beslut som fattas av bl.a. polismyndigheter och domstolar. När det gäller utrikestransporter ansvarar polisen för verkställande av avvisningar (även utvisningar) av icke asylsökande samt av vissa asylsökande som lämnats över för verkställighet till polismyndigheterna av Migrationsverket (MIG). Genomförandet av förpassningarna sker dock i allmänhet genom transporttjänstens försorg.

Kriminalvården ombesörjer huvuddelen av dessa transportuppdrag med egen personal, men på utlandssidan förekommer ett inte ringa antal uppdrag där kriminalvårdspersonal och polispersonal direkt samverkar.

Transporttjänstens planeringsavdelning är belägen i Arvidsjaur med 24 anställda, vilka är kontaktytan gentemot resebyrån som är belägen i Göteborg.

Operativt finns staben i Norrköping, inrikes personal på 23 olika lokalkontor (de största kontoren finns i Stockholm, Göteborg och Malmö) samt utrikespersonal huvudsakligen placerad i storstadsregionerna.

I nuläget genomförs många verkställigheter via chartrat flyg, upphandlat genom FM Logg.

Nuläge

Migrationsverket och transporttjänsten verkställighetsresor till hemlandet respektive "Dub-

lin-land” beställs alltid genom resebyrå. Migrationsverket beställer i viss fall genom TOM (Internationella Organisationen för Migration).

Fördelning utefter utreseform

Fördelningen av de olika utreseformerna under 2009 fördelar sig i grova drag på följande sätt.

Migrationsverket

Enskildresa 55%
DEPU 40%
DEPA 5%

Transporttjänsten

Enskild resa 8 %
DEPU 36%
DEPA 56%

Begreppsförklaringar

Enskild resa: Utlänningen lämnar landet som vilken turist eller affärsman som helst. Flygbolag respektive transiteringsorter känner ej till att transporten avser en av-/utvisad person. Kräver i samtliga fall fullgoda resehandlingar och i förekommande fall transitvisering. Utlänningen får bokningsnummer av Migrationsverket och tar sig sedan själv till flygplatsen. En utlänning kan inte resa enskilt via ett Schengenland utan att ha en giltig visering.

DEPU: Deportee, unaccompanied (Oeskorterad Deportee). Särskild förfrågan tillställs flygbolaget om huruvida de godkänner resan s k *requestfor deportee*. Utlänningen medföljer till flygplanet av Migrationsverkets personal och personalen informerar kaptenen samt överlämnar ett särskilt kuvert innehållandes information rörande resan samt ev. identitetshandlingar. Sker resan via ett Schengenland ställs en särskild transiteringsförfrågan till landet i fråga.

DEPA: Deportee, accompanied (Eskorterad Deportee). Information samt hantering i övrigt sker på samma sätt som för DEPU. Skillnaden är att Migrationsverkets personal medföljer fram till slutdestinationen.

DEPA/DEPU: Kombination av DEPA respektive DEPU enligt ovan. Migrationsverkets personal medföljer under en del av resan. Denna inleds således såsom DEPA, varefter den fortsätter som DEPU efter transitering.

Av *frågor och svar* angående upphandlingen framgår bl.a. följande.

Fråga 4

”Minst tre personer ska ha ”mycket god erfarenhet av de speciella arbetsmoment som krävs vid bokning av Migrationsverkets och Transporttjänstens resor”. Formuleringen utestänger alla anbudsgivare som inte har personer anställda som arbetat med och därmed fått just den erfarenheten av dessa resor för Migrationsverket och Kriminalvården. Detta torde inte vara avsikten varför ett förtydligande behövs. Är det möjligen så att kravet enbart avser ett bindande åtagande att utbilda personalen innan första avtalsdag?”

Svar: "Migrationsverkets återvändande – och Kriminalvårdens klientresor står för den största delen i denna upphandling. Det är viktigt att verken kan klara sitt myndighetsutövande. Detta krav ska vara uppfyllt vid anbudsgivningen. Se även svar på fråga 5."

Fråga 5

"Säkerställande av att hela uppdraget kan garanteras kan kräva viss nyanställning av personal. Kravet att i anbudet namnge personal utgör ett hinder för nyrekrytering av kvalificerad personal mellan anbud och första avtalsdag. Kostnadseffektiv drift av resebyråverksamhet ger inte utrymme för sådan överkapacitet. Ett förtydligande av kravet behövs"

Svar: "Det är viktigt att personalen kan boka våra resor från första avtalsdag varför vi ser som oerhört betydelsefullt att vi kan utvärdera om tilltänkt resebyrå har den kompetens som efterfrågas så att resebyrån kan klara sitt åtagande. Detta krav ska vara uppfyllt vid anbudsgivningen."

Fråga 22

"Kan ni nämna några andra myndigheter i Sverige som handhar/verkställer s.k. återvändar- och klientresor förutom Migrationsverket och Kriminalvården?"

Svar: "Det finns inga andra myndigheter med det ansvaret."

Parternas argumentation

Bolaget anför i huvudsak följande.

Kravet i p. 6.2.6 *Kompetens*, står inte i rimlig proportion till vad man vill uppnå. Detta krav utesluter alla anbudsgivare förutom en. Tjänsten är i sig inte komplicerad, att det kräver sådana stränga krav. Verken skulle kunna öka konkurrensen genom att ändra kravet till att gälla från avtalsstart.

– Under arbetstiden har andra anbudsgivare även ställt frågor med anledning av formuleringen under p. 6.2.6, och verken har i sina svar tydligt aviserat att de inte har för avsikt att ändra detta skall-krav. Bolaget ser därför sig nödsakad att hos förvaltningsrätten, begära överprövning i denna fråga. – Bolaget har vetskap om att Kriminalvården och Migrationsverket har sådan verksamhet som kräver speciella arbetsmoment från resebyråns

sida vid s.k. återvändande- och klientresor. Enligt bolagets mening skiljer sig dock inte dessa speciella arbetsmoment avsevärt från traditionell affärsresebyråservice, som verken vill göra gällande. – Det finns enligt bolagets mening endast en resebyrå i Sverige (den som idag hanterar verken) som kan tillhandahålla denna kompetens, och eftersom denna typ av resor inte kan hanteras av några andra myndigheter, (vilket också bekräftas av verken i deras svar på fråga 22 i bifogad bilaga 3 ”Frågor och svar nr 1 ”) finns det således ingen konkurrerande resebyrå än verkens nuvarande resebyrå som kan ha efterfrågad kompetens. I alla fall inte minst tre personer som kravet i p 6.2.6. anger. – Sannolikt är nuvarande resebyrå fullt medvetna om att konkurrerande resebyråer inte kan uppfylla kravet på specialistkompetens, och kan därför sätta den prisnivå man önskar, utan att behöva ta hänsyn till konkurrerande anbud. – Genom att skall-kravet är, att efterfrågad kompetens skall uppfyllas vid anbudsgivningen, menar bolaget att konkurrensen helt sätts ur spel. För ökad konkurrens är det rimliga, att kravets innebörd ändras så att anbudsgivaren i anbudet ska bekräfta uppfyllelse av att efterfrågad kompetens finns vid avtalsstart, vilket är den 1 januari 2011, och inte vid anbudsgivningen. – Med tanke på att verken meddelat att tilldelningsbeslut kommer att meddelas i månadsskiftet augusti/september, är det fullt möjligt för vilken anbudsgivare som helst att på de cirka tre månader det rör sig om, säkerställa denna kompetens. – Eftersom det endast finns en anbudsgivare som kan uppfylla detta skall-krav, anser bolaget att kravet är orimligt, och strider mot såväl LOU:s princip om proportionalitet, som principen om likabehandling. – Denna upphandling av resebyråtjänster är en av de största i Sverige inom offentlig verksamhet, och betingar ett värde av cirka 140-160 MSEK årligen. Genom formuleringen av nämnda skall-krav är det högst troligt att de upphandlande myndigheterna endast skulle få in ett enda anbud. – Övriga myndigheter/verk i denna upphandling, har inget sådant resmönster som ställer speciella krav på en affärsresebyrå. Detta innebär att dess myndigheter/verk sannolikt skulle få in fördelaktigare anbud, med lägre pris som följd, om

de gjorde en separat upphandling, istället för att delta tillsammans med Migrationsverket och Kriminalvården. Detta kan inte anses vara förenligt med idén om offentlig upphandling, och att använda allmänna medel på ett optimalt sätt.

Verken anför i huvudsak följande.

Inledningsvis bör framhållas att värdet på upphandlingen inte är av den omfattning som bolaget har angett. Värdet ligger i de transaktionsavgifter vid bokning av resor som resebyrån kan debitera myndigheterna, inte värdet av de bokningar som görs. – En bakgrund till den nu aktuella upphandlingen är att Migrationsverket, Kriminalvården, Sjöfartsverket, SMHI och även vissa delar som nu ingår i Transportstyrelsen, under ett antal år har samarbetat i olika frågor kring upphandlingar, bl.a. genom ett gemensamt avtal om hotell, konferenser och hyrbilar. – Det befintliga avtalet avseende resebyråtjänster tillkom genom en gemensam upphandling. Kriminalvårdens transporttjänst, som har ett eget avtal, ingår inte i det befintliga avtalet. De båda avtalen löper ut samtidigt. Med anledning av att Migrationsverkets samordningsgrupp för återvändarresor och Kriminalvårdens transporttjänst för klientresor, idag har ett nära samarbete rörande dessa resor ser myndigheterna det som betydelsefullt att ha en gemensam reseleverantör. Eftersom det finns tjänsteresor vid återvändande- och klientresor är det också en fördel ur arbetssynpunkt med endast en leverantör för båda dessa slag av resor. – SMHI, Sjöfartsverket och Transportstyrelsen är inte lika stora vad gäller resandet, men de får stora samordningsvinster av att vara i denna samordnade upphandlingen för att få så bra villkor som möjligt. – Migrationsverkets återvändanderesor och Kriminalvårdens klientresor utgör den övervägande delen i den nu aktuella upphandlingen, varför Migrationsverket står som samordnare. De transaktioner som är vanligast är flygresor (37 030 transaktioner via resebyrån). – Kraven punkt 6.2.6 i kravspecifikationen är utformade för att säkerställa att anbudsgivaren är

lämplig som leverantör. Kraven är fullt relevanta och proportionerliga för denna upphandling. I motsats till vad bolaget har anfört förhåller det sig så att det speciella arbetsmoment som krävs från resebyråns sida vid återvändande- och klientresor skiljer sig avsevärt från traditionell affärsresebyråservice, bl.a. när det gäller att bestämma lämpliga resvägar utifrån vissa faktorer. En erfarenhet är också att det tar lång tid att utbilda ny personal för dessa arbetsuppgifter, vilket visat sig vid organisationsförändringar och nyanställningar hos nuvarande leverantör. Att resebyråtjänsterna fungerar fullt ut från avtalsstart är av avgörande betydelse för att Migrationsverket och Kriminalvården ska kunna fullgöra sina respektive myndighetsuppdrag. Mot denna bakgrund är det motiverat att kräva att det redan vid utvärderingen av anbud är möjligt att bedöma om en anbudsgivare kan klara sitt åtagande. I annat fall tar myndigheterna en stor risk som kan få stora följder för verksamheten och stora samhällsekonomiska kostnader.

– Bolagets påstående att det är fullt möjligt för vilken anbudsgivare som helst att på cirka tre månader säkerställa denna kompetens torde motsäga samma bolags påstående om bristande konkurrens och att den efterfrågade kompetensen bara kan återfinnas vid en enda resebyrå.

Bolaget genmäler bl.a. följande.

När det gäller värdet på upphandlingen, är aktuell resebyråupphandling en av de största som förekommer inom offentlig verksamhet. I förfrågningsunderlaget anges en volym om cirka 136 MSEK exkl., resebyråns arvoden, vilket också är den summa som beräknats faktureras från vinnande anbudsgivare. Det förefaller högst märkligt att Migrationsverket inte verkar se något större värde i de bokningar som görs. Det är just värdet på bokningarna (biljettpriserna) som en professionell affärsresebyrå kan påverka. Om resebyrån exempelvis kan få ned värdet på bokningarna med 20 procent skulle detta innebära en besparing för Migrationsverket på 25 MSEK årligen. – I sitt yttrande hävdar Migrationsverket att kraven på medarbetarnas erfarenhet och kompetens är fullt relevanta och proportio-

nerliga. Bolaget bestrider detta och anser det helt uppenbart att upphandlingen därmed diskriminerar eller utesluter alla andra anbudsgivare än nuvarande resebyrå. – Migrationsverket påstår att det visat sig ta lång tid att utbilda personal för de arbetsmomenten som krävs vid s.k. återvändande- och klientresor p.g.a. organisationsförändringar och nyanställningar hos nuvarande leverantör. Bolaget anser att dessa svårigheter förmodligen är mer relaterade till de omfattande organisationsförändringarna och att utbildningsinsatserna hos nuvarande leverantör, än själva svårighetsgraden avseende arbetsmomenten. – Bolaget vidhåller även att det bara finns en anbudsgivare som vid anbudsgivning, kan uppfylla nämnda kompetens. Att svårighetsgraden skulle vara så stor som Migrationsverket vill göra gällande tillbakavisas av bolaget. Bolaget anser det därför fullt möjligt att säkerställa relevant kompetens, på så sätt att kravet tillfullo uppfylls vid avtalsstart 2011-01-01. – Genom att kravet ska vara uppfyllt vid anbudsgivningen och inte vid avtalsstart förfaller det ovidkommande om Migrationsverket anser att bolaget visat att kompetensen finns vid avtalsstart eller inte. – Bolagets uppfattning är att arbetsmomenten inte är så komplicerade, och att vilken anbudsgivare som helst kan säkerställa rätt kompetens, under förutsättning att skall-kravet rättas till att gälla från avtalsstart. Detta medför även en helt annan konkurrenssituation. Om skall-kravet förblir oförändrat, kvarstår enligt bolagets mening det faktum att endast en anbudsgivare kan anses uppfylla kravet på kompetens vid anbudsgivningen. – Eftersom Migrationsverkets utvärdering grundar sig på lägsta pris, borde det rimligen ligga i Migrationsverkets intresse att fler än en anbudsgivare ges möjlighet att kvalificera sig för denna upphandling. Det kan inte anses förenligt med LOU att en upphandlande myndighet ska kunna ställa skall-krav som innebär att endast en anbudsgivare kan uppfylla ställda krav. Bolaget anser därför att det är av stor principiell betydelse att få denna sak prövad, och att rätten bifaller bolagets begäran. I övrigt har bolaget inget att tillägga.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Frågan i målet är *dels* om verkens krav i punkten 6.2.6 i kravspecifikationen strider mot proportionalitetsprincipen *dels* om innebörden av ställda krav, samt den omständigheten att kraven ska vara uppfyllda vid anbudsgivningen, är konkurrensnedvridande.

Grundprincipen är att en upphandling ska göras affärsmässigt och utan ovidkommande hänsyn, d.v.s. objektivt. Reglerna om affärsmässighet är utformade i syfte att försvåra möjligheterna att i upphandlingen gynna eller missgynna vissa leverantörer på ett obehörigt och därmed konkurrensnedvridande sätt. Upphandlingens utfall ska i möjligaste mån vara förutsebart och anbudsgivarna och anbud ska behandlas lika och rättvist.

Proportionalitetsprincipen innebär att den upphandlande myndigheten inte får ställa större krav på leverantören eller leveransen än som behövs och vad som får anses ändamålsenligt för den aktuella upphandlingen. Kraven ska således ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det behov som ska täckas. – Av EG-domstolens praxis rörande proportionalitetsprincipen framgår att bedömningen ska göras i tre steg. För det första ska en bedömning göras om åtgärden är en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå det eftersträvade syftet. För det andra ska en bedömning göras om åtgärden är nödvändig för att uppnå det eftersträvade syftet, såtillvida att det inte finns något mindre ingripande alternativ. För det tredje ska bedömas om den negativa effekten som åtgärden får är oproportionerlig eller överdriven jämfört med det eftersträvade syftet.

Syftet med den aktuella upphandlingen är att tillgodose verkens behov av resebyråtjänster för tjänste-, återvändande- och klientresor inom Sverige och utomlands. Kraven i punkt 6.2.6 i kravspecifikationen är utformade för att säkerställa att anbudsgivaren är lämplig som leverantör.

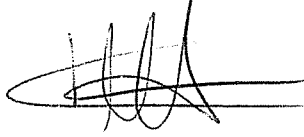
Kraven i första och andra styckena i punkten 6.2.6 har ett naturligt samband med upphandlingen och får anses både lämpliga och effektiva för att uppnå syftet med upphandlingen. Något mindre ingripande alternativ har inte framkommit och den negativa effekten av kraven kan inte anses oproportionerlig.

Vad gäller kraven i fjärde, femte och sjätte styckena gör förvaltningsrätten följande bedömning. Förvaltningsrätten ifrågasätter inte att det är av vikt att Migrationsverkets återvändarresor och Kriminalvårdens klientresor fungerar utan felaktigheter och avbrott. Detta då resorna sker i verkens myndighetsutövning mot enskild. Vad Migrationsverket anfört i målet ger emellertid inte stöd för att det är ändamålsenligt att ställa upp krav på minst tre personal med tidigare erfarenhet av resebyråarbete i förhållande till Migrationsverkets och Transporttjänstens specifika resor, dvs. inom deras specifika område. Detta kan inte anses vara lämpligt och effektivt för att uppnå det eftersträvade syftet. Genom dessa krav begränsas kretsen av anbudsgivare till att enbart omfatta anbudsgivare som tidigare haft avtal med verken eller anbudsgivare som har anställt personal från resebyrå som har haft avtal. Sammantaget finner förvaltningsrätten att nu angivna krav är oproportionerligt.

På grund av åsidosättande av proportionalitetsprincipen har bolaget fråntagits möjligheten att lämna anbud och därmed lidit eller kunnat komma att lida skada. Bristerna hänför sig till förfrågningsunderlaget och därmed påverkat det uppsökande skedet. Rättelse är därmed inte en tillräcklig åtgärd. Bolagets ansökan om överprövning ska därmed bifallas på så sätt att den aktuella upphandlingen ska göras om.

Mot bakgrund av anförda saknas skäl att i målet ta ställning till bolagets yrkanden i övrigt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109 1D)

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

Katherine Lobos Vásquez

Föredragande har varit förvaltningsrättsnotarien Cecilia Karlsson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.